

NR
3
2017

INFORMATOR KATOLICKI

Zapalić
płomień wiary

s. 3

I nie opuszczę Cię
aż do śmierci

s. 5

Kaganiec oświaty
w Norwegii

s. 13

Działania na rzecz polskojęzycznych katolików w Diecezji Oslo

Przed wakacjami grupa pracująca nad poprawą komunikacji między Diecezją a polskojęzycznymi katolikami przekazała dla biskupa Bernta Eidsviga raport z wykonanej pracy.

Grupa została powołana, aby spojrzeć na dzisiejsze i przyszłe wyzwania komunikacyjne stojące przed największą grupą narodowościową w Kościele, polskojęzycznymi katolikami oraz aby zaproponować środki na rzecz poprawy komunikacji zarówno w perspektywie krótko- jak i długoterminowej.

Grupie roboczej przewodniczyła Marta Bivand Erdal, należeli do niej również Anna Jabłecka, ks. Valdemaras Lisovskis, o. Hallvard Hole, Aleksandra Śramkowska, Karol Michalczuk, Irek Demianiuk, Łukasz Mikosz i Kathrine Låver (sekretarz).

– Kościół w Norwegii posiada wieloletnie doświadczenie bycia Kościołem imigrantów, do którego przybywają coraz to nowi katolicy. Dla wszystkich, którzy przybywają komunikacja i złożoność językowo-kulturowa Kościoła jest czymś nowym. Mimo, że my w tym raporcie proponujemy szereg konkretnych środków, nie będzie to wystarczające. Praca związana z poprawą komunikacji musi zostać podtrzymana, mówi Marta Bivand Erdal.

Grupa robocza dokonała opisu aktualnej sytuacji. Polskojęzyczni katolicy stanowią ponad 50% wszystkich zarejestrowanych katolików w Norwegii. Jednocześnie wiemy, w oparciu o dane z Centralnego Biura Statystycznego (SSB), że dwie trzecie wszystkich Polaków w Norwegii to mężczyźni.

Liczba Polaków w Norwegii wciąż nieznacznie wzrasta, chociaż wzrost nie jest tak ogromny jak przedtem. Dlatego można pokusić się o stwierdzenie, że liczba Polaków w Norwegii stabilizuje się. Niedawno opublikowane badanie

warunków życia wśród imigrantów w Norwegii, przeprowadzone przez SSB, pokazuje, iż 96% polskich emigrantów mówi, że otrzymali chrześcijańskie wychowanie i ponad 8 na 10 mówi, że zachowali wiarę, w której zostali wychowani. Blisko 40% podaje, że religia jest bardzo ważna w życiu i taki sam procent bierze udział w działalności wspólnot religijnych więcej niż raz w miesiącu.

Raport wskazuje, że kluczem do dobrej komunikacji są polskojęzyczni księża. Muszą oni być na centralnej pozycji podczas opracowywania kompleksowej strategii komunikacyjnej.

Ponadto proponuje się, aby rozważyć zwiększenie mediów elektronicznych na rzecz drukowanych, w szczególności jeśli chodzi o faktyczne informacje na temat godzin Mszy świętych, poszczególnych wydarzeń, katechezy dla dzieci i młodzieży. Ważne jest, aby parafie dzieliły się przykładami swoich „najlepszych praktyk” oraz należy wzmocnić koordynację między katolsk.no a stronami parafialnymi. Nie wykorzystujemy wystarczająco dobrze mediów społecznościowych i komunikacja musi bardziej brać pod uwagę wyzwania językowe.

Różnice między poszczególnymi parafiami w Norwegii są również ważnym czynnikiem, zgodnie z raportem. Ponadto należy podkreślić, że Polacy pracują w różnych częściach Norwegii i dlatego potrzebują informacji z wielu różnych parafii.

Raport wskazuje, że potrzeba kompleksowej strategii komunikacji nie tylko obejmuje polskojęzycznych katolików, ale całe spektrum i różnorodność Kościoła katolickiego. Podczas pracy nad raportem bardzo jasno zostało pokazane, że dobra komunikacja między różnymi podmiotami zależy od znajomości siebie nawzajem i dzięki temu wzrasta wzajemne zaufanie.

To wypłynęło także podczas otwartego spotkania, które odbyło się w kwietniu. Cierpliwość i chęć zrozumienia są tematami centralnymi.

Również kiedy opanowanie wspólnego języka – zazwyczaj norweskiego – nie jest problemem, jednak komunikacja może być nadal utrudniona poprzez nieporozumienia i niepewność językową. Dotyczy to zarówno poziomu interpersonalnego jak i innych szczebli. Ważne jest, aby podkreślić, że wszyscy katolicy są odpowiedzialni za poprawę komunikacji także przez wzajemne nastawienie do siebie.

Jednocześnie istnieją wyraźne przykłady na to, w jaki konkretny sposób w parafii można przyczynić się do poprawy komunikacji, gdzie generalnie komunikacja jest środkiem, na przykład pracy przy wspólnych działaniach ponad podziałami językowymi, takich jak procesja Bożego Ciała. Tak więc jest jasne, że warunek poprawy komunikacji z polskojęzycznymi katolikami, a także z innymi, zakłada wspólne rozumienie Kościoła katolickiego w Norwegii, jako wspólnego i jednego – w całej jego różnorodności.

Grupa robocza proponuje opracowania jesienią 2017 roku specjalnej strony internetowej (www.katolik.no), zawierającej podstawowe informacje w jęz. Polskim z linkami do katolsk.no. Tutaj będą znajdowały się godziny Mszy świętych, adresy i zdjęcia wszystkich kościołów i miejsc, w których sprawowana jest Msza święta. Ponadto dane kontaktowe i informacje o wydarzeniach kościelnych dla parafii i księży w Polsce. Strona może być także punktem wyjścia dla regularnych biuletynów informacyjnych (newsletter). Należy również rozważyć ofertę internetową dla wierzących, którzy mieszkają z dala od kościoła.

//

Informator Katolicki

ik@katolsk.no

Wydawca:

Oslo katolske bispedømme
Akersveien 5, 0177 Oslo
tel.: 23 21 95 00
faks: 23 21 95 01

Redaktor:

Karol Michalczuk
Akersveien 5
0177 Oslo

Zdjęcie na okładce: Karol Michalczuk

Druk:

Frode Fjellberg AS
Nakład: 3.800 egz.

Wydanie zamknięte: 05.09

Następne wydanie: grudzień 2017

Termin nadsyłania materiałów: 10.11.2017

Zapalić płomień wiary

Pewien protestant, w czasie wycieczki, wszedł ze swoją córeczką do kościoła katolickiego. Zamiast oglądać dzieła sztuki, dziewczynka zainteresowała się czerwoną lampką, która płonęła obok tabernakulum.

- Tatusiu, dlaczego znajduje się tam ta czerwona lampka? - zapytała.

- Katolicy sądzą, że wewnątrz tej szafki znajduje się Jezus pod postacią konsekrowanego chleba. Lampka przypomina wszystkim o jego obecności - odpowiedział szczerze ojciec.

Po upływie jakiegoś czasu, ojciec i córka weszli do swego kościoła na niedzielne nabożeństwo. Dziewczynka rozglądała się wokoło, potem pociągnęła ojca za marynarkę.

- Tatusiu, dlaczego tu nie ma czerwonej lampki?

- Dla nas protestantów nie ma tu Jezusa, moje dziecko.

Dziewczynka zachmurzyła się, potem biorąc ojca za rękę powiedziała: Tatusiu, chodźmy do kościoła, w którym jest Jezus.

(Bruno Ferrero „Śpiew świerszcza polnego”)

Czasami bywa tak, że rodzice nie zdają sobie sprawy jak wielkie znaczenie mają wypowiedane przez nich słowa dla słuchających i obserwujących ich dzieci. Z przedstawionego na początku opowiadania możemy się nauczyć jak wielką rolę spełniają właśnie oni w przekazywaniu wiary w rodzinie. Temat ten jest trudny, ponieważ pozostaje wciąż tajemnicą, co i jak zostaje odebrane

przez dziecko, przyswojone, uznane za własne i potrzebne w życiu.

Niektórzy rodzice uważają, że wystarczy przekazać wiedzę katechizmową, nauczyć sprawności etycznych i to już wystarczy, odrobili swoje zadanie. Tymczasem uczenie wiary to otwieranie przed własnym dzieckiem całego nowego wewnętrznego świata, którym się samemu żyje. To ukazanie, że wiara jest wchodzeniem w osobową relację z Bogiem, który jest realny, obecny w moim codziennym życiu, którym oddycham tak, jak powietrzem. Najbardziej nawet kochający i gorliwi rodzice nie uczynią tego za swoje dziecko, nie wyręcą go we wchodzeniu w osobową relację z

Wieczna lampka w kościele Mater Dolorosa w Triq San Pawl (Malta).

Bogiem, ale mogą to ciągle pokazywać swoim codziennym życiem.

Można i należy, będąc samemu wierzącym, zapewnić swojemu dziecku chrześcijańskie dziedzictwo i miejsce w Kościele, włączając je weń przez chrzest św. i inne sakramenty. Można i należy dać mu chrześcijańskie wychowanie, chrześcijański dom, chrześcijański porządek rządzący tym domem. Ale nie można zapomnieć, że dziecko dorastając w konkretnym społeczeństwie, stanie również przed własnymi wyborami, będzie musiało dokonywać wyborów we własnym sumieniu. Jeżeli będzie miało mocny fundament żywej wiary, praktykowanej w życiu codzien-

nym własnej rodziny, możemy wtedy mieć nadzieję, że będzie wybierać to, co nie sprzeciwia się wyznawanej wierze w jego rodzinie.

Nie jest to łatwe zadanie i jak wszystko, co jest wartościowe, wymaga wielkiego zaangażowania i pracy szczególnie, gdy mieszka się poza swoją Ojczyzną i w środowisku o bardzo zróżnicowanej kulturze i różnych wartościach.

W przekazywaniu wiary dzieciom pomocą są:

Własny przykład

Nie można dać komuś czegoś, czego samemu się nie ma. Tak jest z wiarą. Rodzice chcąc przekazać dzieciom wiarę, powinni sami dbać o swoją wiarę z Bogiem. Powinni ją stale pogłębiać, żyć w zgodzie z jej zasadami. Dobrze jest, gdy cała rodzina chodzi na Mszę św., dzieci widzą jak się rodzice modlą, jak swoją postawą wyrażają szacunek, jak wykonują określone gesty. Dziecko mając taki przykład, w sposób naturalny uczestniczy w tym, co jest ważne dla jego rodziców i ich wiarę przyjmuje jako coś oczywistego.

Codzienna modlitwa jako rytuał rodzinny. Każdego dnia, w specjalnie do tego wyznaczonym miejscu i w miarę

możliwości o stałej godzinie rodzina zbiera się na wspólnej modlitwie, by dziękować Bogu, przepraszać Go i prosić o to, co jest ważne dla członków tego domowego Kościoła.

Pielęgnowanie tradycji związanych z obchodzeniem świąt Bożego Narodzenia (roraty, wieczerza wigilijna, pasterka, śpiewanie kołęd), Wielkiego Postu (Droga Krzyżowa, Gorzkie Żale), Wielkanocy (Triduum Paschalne, śniadanie wielkanocne).

Klimat domu rodzinnego

Rozwój wiary zależy także od warunków, w jakich dziecko żyje, dlatego ważna jest atmosfera panująca w domu, bliskość, szczerść i zaufanie, zdolność do wzajemnego przebaczenia. Rodzice odnoszący się do siebie z szacunkiem i kochający się wzajemnie pokazują dziecku jaki jest Bóg. Jeżeli chcemy przekazać dzieciom, że Bóg jest miłością i przebaczeniem, to pokażmy im, jak Jego miłość płynie przez nas. Szczególne zadanie spoczywa tutaj na ojcu rodziny. To przez jego przykład dziecko – a szczególnie chłopiec – kształtuje sobie obraz Boga Ojca. Mężczyzna będzie się modlił wtedy, kiedy zobaczy modlącego się innego mężczyznę. Jeśli ojciec modli się i głęboko przeżywa swoją wiarę, to jego syn prawdopodob-

nie też będzie się modlił, i nawet jeśli będzie przeżywał trudności w wierze, to prędzej czy później do niej powróci. Nie ma takiej możliwości, żeby przykład ojca nie promieniował na syna.

Zaangażowanie w życie parafii

Wiele rodzin ogranicza się jedynie do Mszy św. niedzielnej w parafii i czasami też do uczestniczenia w katechezie, (mam tu na myśli w tych grupach, które nie przygotowują do Pierwszej Komunii św.) a przecież wiara i Kościół, to coś więcej. Wiarę rozwija się także przez budowanie wspólnoty ludzi wierzących przez uczestnictwo w różnych grupach istniejących w parafii, spotkaniach, zabawach, warsztatach świątecznych, wyjazdach integracyjnych, podczas których poznajemy się nawzajem, dzieci mogą znaleźć kolegów i koleżanki żyjących podobnymi wartościami. Parafia może być również miejscem uczenia patriotyzmu.

Pamiętajmy, że dzieci mają tajemniczy instynkt otwierania się na to, co w ich rodzicach jest prawdziwe i odrzucaniu tego wszystkiego, co jest w nich fałszywe. Jeżeli chcemy dzieciom przekazać naszą wiarę, musimy sami nią żyć.

//

Fot. Karol Michalczuk

>> Ewa Siarkiewicz-Bivand
Członek zespołu prowadzącego
kursy przedmażeńskie w Bergen.

„I nie opuszczę Cię aż do śmierci...”

„Ja biorę sobie Ciebie za żonę/męża i ślubuję Ci miłość, wierność i uczciwość małżeńską oraz, że Cię nie opuszczę aż do śmierci.
Tak mi dopomóż Panie Boże Wszechmogący w Trójcy Jedyny i Wszyscy Święci.”

Polacy mieszkający w Norwegii to w dużej mierze ludzie młodzi, nic więc dziwnego, że wielu z nich planuje zawarcie związku małżeńskiego. Ślub i wesele najczęściej odbywa się w Polsce, ale najpierw w Norwegii trzeba dopełnić różnych formalności w urzędach kościelnych i publicznych. Warto więc wiedzieć jakie są przepisy, zacząć załatwiać formalności i odbyć kurs przygotowujący do małżeństwa nie czekając na „ostatnią chwilę”. Zaleca się, aby uczestniczyć w kursie przygotowującym do małżeństwa pół roku wcześniej. Rozmowa kanoniczna z księdzem powinna nastąpić przynajmniej na trzy miesiące przed ślubem, aby zdążyć załatwić wszystkie formalności. Należy pamiętać, że przynależność do parafii określa się na podstawie miejsca zamieszkania. Mieszkając w Norwegii powyżej 3 miesięcy, należymy do norweskiej parafii. (*Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 102-107*) I tu ważne jest, żeby się w parafii zgłosić i zarejestrować!

Sakramentalne małżeństwo zawierane w Kościele katolickim ma swoją specyfikę, która obca jest dla osób innego wyznania. Istnieje więc konieczność wytłumaczenia sakramentalnego charakteru małżeństwa, zwłaszcza w przypadku małżeństw mieszanych, ale także w codziennych rozmowach z „tubylcami”, którzy często mają na ten temat mylne informacje i wyobrażenia.

Małżeństwo jako sakrament

Zacznijmy od sprawy najważniejszej – małżeństwo jest w Kościele katolickim sakramentem, a nie jest nim w rozumieniu Kościoła protestanckiego, który

Fot. pixabay.com

uznaje tylko dwa sakramenty: chrzest i Eucharystię. Stąd w Kościele protestanckim możliwość rozwodów i powtórnego małżeństwa, choć tu pastor może powołać się na klauzulę sumienia i odmówić. W przysiędze małżeńskiej ślubujemy miłość, wierność i uczciwość małżeńską. I z każdym z tych pojęć możemy mieć kłopot, bo miłość „nie jedno ma imię”, wierność może dotyczyć nie tylko relacji do „osoby trzeciej”, ale i innych spraw. Można się zastanawiać czy nadmierne poświęcanie czasu np. swojemu hobby, dawnym kolegom/koleżankom też może być „zdradą”. A najtrudniej chyba zrozumieć uczciwość małżeńską, która odnosi się do tego, że małżonkowie mają „utrzymywać ciało własne w świętości i we czci”, czyli w czystości, gdyż poprzez sakrament stają się uczestnikami Bożej miłości i świętości. Jak

mówi Św. Paweł „żona nie rozporządza własnym ciałem, lecz jej mąż; podobnie też i mąż nie rozporządza własnym ciałem, ale żona” (1 Kor 7, 4). Bez zrozumienia czym jest sakrament trudno jest też zrozumieć wymogi stawiane przed małżonkami. Dodajmy jeszcze, że jest to wyjątkowy sakrament, którego małżonkowie udzielają sobie nawzajem. Obecność kapłana jest konieczna, aby małżeństwo było ważne. Jest on jedynie świadkiem, a nie szafarzem sakramentu.

Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 roku¹ stwierdza w oparciu o naukę Soboru Watykańskiego II, że „*Małżeńskie przymierze, przez które mężczyzna i kobieta tworzą ze sobą wspólnotę całego życia, skierowaną ze swej natury do dobra małżonków oraz do zrodzenia i wychowania potomstwa, zostało między ochrzczono-*

¹ Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 roku (KPK) w Polsce nazywany też Kodeksem Jana Pawła II, zastąpił Kodeks z roku 1917. O małżeństwie mówią kanony 1055-1165. Świętne przedstawienie i omówienie prawa kościelnego znajdziemy w książce ks. Piotra-Mieczysława Gajdy: *Prawo małżeńskie Kościoła Katolickiego*, Wydawnictwo BIBLOS, Tarnów 2000 ISBN 83-87952-24-9, zob. http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TA/TAI/pr_malzenkie_00.html

nymi podniesione przez Chrystusa Pana do godności sakramentu. (kan. 1055 § 1; por. Adhortacja Apostolska o zadaniach rodziny w świecie współczesnym. Familiaris consortio 68). Z tej racji u chrześcijan nie może istnieć ważna umowa małżeńska, która tym samym nie byłaby sakramentem.

I tu dochodzimy do następnej trudnej kwestii. Zauważmy że Kodeks mówi „u chrześcijan”, czyli nie tylko u katolików, ale u wszystkich ochrzczonych.² A to oznacza, że Kościół katolicki uznaje małżeństwo zawarte w innym kościele, a nawet i Urzędzie Stanu Cywilnego przez osobę ochrzczonej jako ważne i sakramentalne!³ Jest to bardzo ważny punkt w sytuacji osoby, która pragnie poślubić Norwega, protestanta, który był poprzednio żonaty i jest po rozwodzie. Wydawać by się mogło, że skoro nie miał „katolickiego ślubu” to wszystko jest w porządku, a tu okazuje się, że musi on wnieść sprawę do Sądu Biskupiego w Kościele katolickim w sprawie orzeczenia czy jego „niekatolickie” poprzednie małżeństwo można uznać za nieważne. Sprawa taka może trwać wiele miesięcy i oczywiście nie można z góry założyć, że rezultat będzie pozytywny dla planowanego związku. Może się to wydawać dziwne, ale takie jest prawo kościelne i działa ono tak samo na całym świecie, tyle że w Norwegii częściej się z takimi sprawami spotykamy, ze względu na to, że kraj jest protestancki oraz, że wiele jest małżeństw rozwiedzionych.

Małżeństwa mieszane oraz im podobne

Jeśli chcemy zawrzeć związek małżeński z osobą nieochrzczoną, ochrzczonej w innym kościele chrześcijańskim, z osobą niewierzącą, czy też z osobą ostentacyjnie niepraktykującą, apostatą lub ateistą wówczas konieczna jest tzw. „dyspensa” czyli pozwolenie od lokalnego biskupa. Dla większości Polaków zamieszkałych w Norwegii od Biskupa Oslo.⁴ Dyspensa udzielana jest na prośbę strony katolickiej i po zobowiązaniu się do spełnienia następujących warunków:

1. Strona katolicka winna oświadczyć, iż jest gotowa odsunąć od siebie niebezpieczeństwo utraty wiary oraz, że będzie się starała ochrzcić i wychować dzieci w Kościele katolickim.

2. Strona niekatolicka musi być świadoma treści przyrzeczenia i obowiązków strony katolickiej.

3. Obie strony winny akceptować cele oraz istotne przymioty małżeństwa.⁵

Choć te warunki dotyczą małżeństw mieszanych, warto się zastanowić zwłaszcza nad punktami pierwszym i trzecim, także jeśli oboje są katolikami. Jak odsunąć od siebie niebezpieczeństwo utraty wiary i jak wychowywać dzieci w Kościele katolickim w sytuacji kiedy do kościoła daleko, większość ludzi z którymi się spotykamy na co dzień to niekatolicy, a więc nie ma przykładu i presji środowiska, raczej odwrotnie, tutejsze zwyczaje zaczynają dominować w naszym życiu. Warto się zastanowić i warto przedyskutować z narzeczoną jak rozumiemy cele i istotne przymioty małżeństwa.

Kurs przedmałżeński

I tak dochodzimy do wagi przygotowania się do małżeństwa, czyli do kursów przedmałżeńskich. W Diecezji Oslo prowadzi się kursy przedmałżeńskie w języku norweskim. Jest też podręcznik pt. *Miłość na całe życie (Kjærlighet for livet)*⁶. W dużych parafiach (Oslo, Bergen, Stavanger) kursy prowadzone są w grupach, także w języku polskim przez polskich księży, w mniejszych parafiach może to wyglądać inaczej w zależności od kraju pochodzenia kapłanów i ilości zgłoszeń. W ramach kursów diecezjalnych wymaga się, by przyszli małżonkowie uczestniczyli w kursie razem i zaświadczenie o ukończeniu kursu wydaje się parom, a nie pojedynczym osobom. W sytuacji kiedy narzeczeni nie mieszkają w tej samej miejscowości i niemożliwe jest wspólne uczestniczenie w kursie, jest to oczywiście zrozumiałe. Jednak jeśli traktujemy kurs przedmał-

żeński poważnie, to istotne jest abyśmy go rzeczywiście wykorzystali do przygotowania się. Nie chodzi tylko o to by go „zaliczyć” i uzyskać zaświadczenie, ale o to, by rozpocząć z narzeczoną/narzeczoną rozmowy na tak ważne tematy, jak istota małżeństwa, a więc i gotowość do przyjęcia dzieci, stosunek do wielu zagadnień etycznych, które życie nam przynosi, a także praktycznych kwestii, które trzeba rozwiązać, jak choćby przysłowiowe wynoszenie śmieci czy wspólne lub rozdzielne konto w banku. Czasem trudno jest samemu rozpocząć rozmowę na trudne tematy i tu kurs przedmałżeński jest istotnym ułatwieniem.

W sytuacji małżeństwa mieszanego dochodzi albo sprawa innego wyznania, albo innego języka czy kultury, albo obie te kwestie równocześnie. I tu niezwykle ważne jest, aby przyszli małżonkowie odbyli kurs razem. Jeśli wybranka/wybranek nie mówi po polsku to trzeba spróbować w języku norweskim czy ewentualnie angielskim, bo przecież w jakimś języku para się komunikuje. Jeśli współmałżonek ma być „świadomy treści przyrzeczenia i obowiązków strony katolickiej i akceptować cele oraz istotne przymioty małżeństwa”, to musi się z nimi zapoznać i je rozumieć. A jest wiele spraw, których może nie rozumieć lub mieć trudności z zaakceptowaniem. Dla przykładu w Kościele protestanckim nie ma obowiązku uczestniczenia w Mszy świętej w każdą niedzielę, więc konieczność odwożenia rodziny do kościoła lub samotnego śniadania wymaga omówienia i zawarcia z góry jakiegoś kompromisu. W sprawach ważniejszych i intymnych Kościoły protestanckie mają inny stosunek do używania środków

² Dodajmy, że sześć Kościołów należących do Polskiej Rady Ekumenicznej (ewangelicko-augsburski, ewangelicko-metodystyczny, ewangelicko-reformowany, polskokatolicki, starokatolicki mariawitów, prawosławny) i Kościół rzymskokatolicki wypracowały w roku 2000 wspólny dokument na temat chrztu: Sakrament chrztu znakiem jedności. Poprzedzony wspólną Deklaracją w sprawie nauki o usprawiedliwieniu Świętowej Federacji Luteranckiej i Papieskiej Rady ds. Jedności Chrześcijan z roku 1999.

³ Mówi o tym kanon KPK 1055 §2 „...między ochrzczonej nie może istnieć ważna umowa małżeńska, która tym samym nie byłaby sakramentem”.

⁴ Zob. KPK kan. 1125 oraz 1086 §1 i kan. 1129; w Norwegii biskup udziela zazwyczaj pełnomocnictwa w tej sprawie proboszczowi.

⁵ Zob. wyjaśnienie np. na <http://www.kerygma.pl/klasa-iii/639-malzenstwa-mieszane>

⁶ *Kjærlighet for livet - ekteskapsforberedende kurs.* OKB, Familiesenteret 2010

antykonceptyjnych (pozostawiają tę sprawę zazwyczaj sumieniu małżonków), czy do metody in vitro. Nie zawsze potrafimy sami dobrze wytłumaczyć dlaczego Kościół katolicki się sprzeciwia, stąd ważne aby uczestniczyć razem w kursie i wyjaśnić ewentualne wątpliwości. W przypadku małżeństwa z agnostykiem, ateistą czy wyznawcą innej religii istnieje możliwość poważniejszych nieporozumień, które można wyjaśnić podczas trwania kursu. A ponadto rozmowa i konieczność wyjaśnienia trudnych spraw przyczynia się do pogłębienia zrozumienia tematu przez nas samych.

Kurs w grupie razem z innymi narzeczonymi i prowadzony częściowo przez księdza a częściowo przez świeckich ma też tę zaletę, że można podzielić się własnymi doświadczeniami i jednocześnie wzbogacić doświadczeniami innych. Jeśli małżeństwo ma być „na dobre i na złe” - „*i gode og onde dager*” - mówi norweski tekst przysięgi, to trzeba rozmawiać właśnie o tych dobrych i o tych złych, o tych trudnych momentach, jakie mogą nas spotkać. Omijanie ich może się okazać błędem, jeśli do trudnej sytuacji dojdzie. A świadectwo osób, które same doświadczyły trudnych momentów w życiu, może się kiedyś okazać przydatnym „lekarstwem”.

W sytuacji małżeństw mieszanych ważne jest też wspólne omówienie samej

celebracji małżeństwa – uroczystości ślubnej. Małżeństwa mieszane z zasady celebruje się poza liturgią Mszy św., aby w tym dniu nie podkreślać, że tylko jedna strona może przystąpić do Komunii świętej i nie utrudniać krewnym ze strony niekatolickiej udziału w uroczystości. Warto natomiast uzgodnić, która część będzie w jakim języku - obie strony muszą rozumieć co przyrzekają, jakie będą czytania, muzyka czy pieśni itp.

Zapowiedzi przedślubne

Dokumenty kościelne podają, że zapowiedzi przedślubne ma obowiązek ogłosić proboszcz narzeczonych, czyli proboszcz stałego lub tymczasowego miejsca zamieszkania każdej ze stron.

Co do sposobu ogłaszania, zapowiedzi winny być umieszczane na piśmie w gablocie ogłoszeń parafialnych przez co najmniej osiem dni, tak by były tam uwidocznione przynajmniej przez dwie niedziele lub niedzielę i święto obowiązujące. Ten sam obowiązek spełnia się przez dwukrotne ogłoszenie ustne pod-

czas liczniej uczęszczanych nabożeństw parafialnych, w niedzielę lub święto obowiązujące.⁷

Praktyka zapowiedzi przedślubnych stosowana jest w parafiach w Polsce. Natomiast w Norwegii nie jest stosowana, zgodnie z postanowieniem Konferencji biskupów skandynawskich.

Wymagane dokumenty

Na koniec przypomnijmy jakie dokumenty trzeba złożyć w biurze parafialnym w parafii w której jesteśmy zarejestrowani. Dotyczy to tak obojga katolików, jak i małżeństw mieszanych.⁸ Jeśli dokumenty sporządza się w parafii, do której narzeczeni nie należą to jest konieczne, aby jedno z narzeczonych zabrało ze swojej parafii „*Zgodę na przeprowadzenie rozmów kanonicznych*”.

//

Tabele z potrebnymi dokumentami znajdują się na następnej stronie.

⁷ Zob. Konferencja Episkopatu Polski, Instrukcja o przygotowaniu do zawarcia małżeństwa w Kościele katolickim z dnia 5 września 1986 r., p. 95

⁸ Ogólne informacje nt. zawarcia cywilnego związku znajdują się na stronach <http://www.skatteetaten.no/no/Person/Folkeregister/Ekteskap-og-samliv/Ekteskap/Ekteskap-i-Norge/>

Sakrament małżeństwa ze skutkami cywilnymi zawierany w Norwegii

Narzeczeni zawierając sakrament małżeństwa w kościele w Norwegii, przez złożenie przysięgi stają się małżeństwem sakramentalnym ze wszystkimi skutkami cywilnymi.

Strona katolicka	Strona niekatolicka
<p><u>Świadectwo chrztu</u></p> <p>- wystawione nie później niż 6 miesięcy przed wyznaczoną datą ślubu i zawierające informacje o sakramentach chrztu św., bierzmowania i małżeństwa (tzn. stwierdzające, że takiego nie odnotowano)</p>	<p><u>Świadectwo chrztu</u> - jeśli jest to osoba ochrzczona.</p> <p>- W przypadku wcześniejszego małżeństwa i rozwodu należy upewnić się w rozmowie kanonicznej z księdzem w parafii czy zawarcie małżeństwa z katolikiem/ katoliczką jest możliwe, czy też wymaga unieważnienia poprzedniego małżeństwa przez Sąd Biskupi.</p>
<p><u>Potwierdzenie stanu cywilnego</u></p> <p>- wypis z Folkeregisteret w Norwegii.</p> <p>- A w przypadku jeśli wcześniej zawarte małżeństwo zostało uznane za nieważne, także tzw. Sivilstandshistorikk.</p> <p>- W przypadku osób urodzonych lub zamieszkałych przez długie lata dorosłego życia za granicą potwierdzenie stanu cywilnego musi być z kraju pochodzenia.</p>	<p><u>Potwierdzenie stanu cywilnego</u></p> <p>- Wypis z Folkeregisteret w Norwegii.</p> <p>- Prøvingsattest ze Skateetatten.</p> <p>- A w przypadku jeśli wcześniej zawarte małżeństwo zostało uznane za nieważne, także tzw. Sivilstandshistorikk.</p> <p>- W przypadku osób urodzonych lub zamieszkałych przez długie lata dorosłego życia za granicą potwierdzenie stanu cywilnego musi być z kraju pochodzenia.</p>
<p>W przypadku wcześniej zawartego małżeństwa z tą samą osobą w urzędzie stanu cywilnego (borgelig) - świadectwo zawarcia tego małżeństwa (vigselsattest).</p>	
<p>W przypadku unieważnionego wcześniejszego małżeństwa – dokument potwierdzający rozwód oraz dekret unieważniający małżeństwo wydany przez Sąd Biskupi.</p>	
Wspólnie	
Dane dwóch świadków (imię i nazwisko, data i miejsce urodzenia, adres zamieszkania)	

Fot. pixabay.com

Sakrament małżeństwa ze skutkami cywilnymi zawierany w Polsce

Narzeczeni zawierając sakrament małżeństwa w kościele w Polsce, przez złożenie przysięgi stają się małżeństwem sakramentalnym ze wszystkimi skutkami cywilnymi.

Strona katolicka	Strona niekatolicka
<p><u>Świadectwo chrztu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wystawione nie później niż 6 miesięcy przed wyznaczoną datą ślubu zawierające informacje o sakramentach chrztu św., bierzmowania i małżeństwa (tzn. stwierdzające, że takiego nie odnotowano). - Zaświadczenie z parafii w Norwegii, że są tam zarejestrowani i praktykują. - W przypadku planowanego związku z niekatolikiem prośba do lokalnego ks. biskupa o udzielenie dyspensy. - W przypadku unieważnionego wcześniejszego małżeństwa – dokument potwierdzający rozwód oraz dekret unieważniający małżeństwo wydany przez Sąd Biskupi. 	<p><u>Świadectwo chrztu</u> - jeśli jest to osoba ochrzczona</p> <ul style="list-style-type: none"> - wystawione nie później niż 6 miesięcy przed wyznaczoną datą ślubu. - Podpisany dokument potwierdzający zgodę na wychowanie dzieci w wierze katolickiej. - W przypadku wcześniejszego małżeństwa i rozwodu należy upewnić się czy zawarcie małżeństwa z katolikiem/katoliczką jest możliwe, czy też wymaga unieważnienia poprzedniego małżeństwa przez Sąd Biskupi / wówczas potrzebny jest dekret o unieważnieniu wcześniejszego małżeństwa.
<ul style="list-style-type: none"> - W przypadku wcześniej zawartego małżeństwa w urzędzie stanu cywilnego w Norwegii (borgelig) - świadectwo zawarcia małżeństwa (vigselsattest). 	<p><u>Potwierdzenie stanu cywilnego</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wypis z Folkeregisteret w Norwegii. - Prøvingsattest ze Skateetatten. - Sivilstandshistorikk, w przypadku jeśli wcześniej zawarty został związek w urzędzie stanu cywilnego czy to w Norwegii czy w Polsce, lub gdy uprzednie małżeństwo zostało uznane za nieważne.
Wspólnie	
Dane dwóch świadków (imię i nazwisko, data i miejsce urodzenia, adres zamieszkania)	
Do parafii zawierania sakramentu małżeństwa należy dostarczyć trzy egzemplarze Zaświadczenia o braku okoliczności wykluczających zawarcie małżeństwa , wydanego przez kierownika USC miejsca zamieszkania jednego z narzeczonych;	
Aby zawarte małżeństwo w Polsce było uznane w Norwegii, należy postarać się o tzw. Apostille , (dokument potwierdzający legalizację związku), który wydaje Dział Legalizacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie. Z tak potwierdzonym dokumentem należy zgłosić się do <i>Skatteetaten</i> .	

Fot. Arch.

Nowo utworzone Centrum au pair będzie stanowiło część oferty naszych Centrów informacji dla imigrantów zarobkowych w Oslo i Bergen.

Termin au pair pochodzi z jęz. francuskiego i oznacza „równy”, „w normie”, ale używany jest na całym świecie w programie wymiany kulturowej, który polega na tym, że młoda osoba zostaje przyjęta przez rodzinę w obcym kraju w celu poznania tamtejszej kultury. Rodzina goszcząca oferuje wyżywienie, zakwaterowanie i kieszonkowe otrzymując w zamian pomoc w opiece nad dziećmi i drobnych pracach domowych.

Ważne, aby informować

Aby zostać au pair w Norwegii trzeba mieć ukończone 18 lat, ale nie można przekroczyć 30 roku życia.

- Młodzi ludzie bez dobrej znajomości języka norweskiego i słabej wiedzy na temat norweskiego społeczeństwa i kultury, mogą być narażeni na ryzyko nadużyć i wykorzystania, a w najgorszym wypadku na handel ludźmi. Dlatego szczególnie ważna jest dobra i dostępna informacja na ten temat, mówi Per Wenneberg, szef działu krajowego w Caritas Norge.

Centrum au pair ma dwie grupy docelowe: Au pair i rodziny goszczące. Obie grupy potrzebują informacji i wytycznych dotyczących ich praw i obowiązków. Najczęstsze konflikty, które mogą się pojawić to niezgodność odnośnie godzin pracy, zakresu obowiązków, czasu wypowiedzenia i uczestnictwa w kursie języka norweskiego.

Centrum Au Pair Caritas rozpoczęło swoją działalność

Fot. Herman Dreyer/Caritas Norge

Centrum au pair Caritas to oferta skierowana do au pair i rodzin goszczących

Większość w Oslo

Większość osób, która przybywa jako au pair do Norwegii mieszka w Oslo i jego okolicach. Także w większych miastach, zwłaszcza w Bergen i Stavanger, jest wiele au pair. Z 1182 osób, które w roku ubiegłym otrzymały pozwolenie na pobyt w Norwegii jako au pair, 85% pochodziło z Filipin. Rok wcześniej odsetek filipińskich au pair był jeszcze większy.

- Kiedy planujemy świadczenie nowych usług informacyjnych, chcemy aby były one dostępne dla wszystkich, niezależnie od kraju pochodzenia, mówi Wenneberg.

Centrum będzie świadczyło usługi informacyjne i doradcze na terenie całego kraju dla au pair i rodzin goszczących poprzez nasze centra informacyjne w Oslo i Bergem, telefon i pocztę elektroniczną, Internet i strony na Facebook'u oraz spotkania informacyjne w różnych miastach. Ponadto będziemy organizować kursy norweskiego oraz inne aktywności dla au pair, jak między innymi cotygodniowe spotkania i rozmowy przy kawie. Tu podejmowane będą różne tematy związane ze społeczeństwem i kulturą norweską, aby au pair zapoznały się z kulturą goszczącego je kraju. Zarówno w Oslo jak i Bergen będziemy

raz w miesiącu organizować niedzielne aktywności takie jak wycieczki i wizyty w muzeum. Niedzielne aktywności i cotygodniowe spotkania przy kawie będą prowadzone przez wolontariuszy. Centrum au pair finansowane jest przez Urząd ds. Cudzoziemców (Utlendingsdirektoratet).

Długie doświadczenie

W Oslo Centrum au pair będzie miało takie same godziny otwarcia jak Centrum informacyjne, czyli od poniedziałku do czwartku od 10 do 16. Dodatkowo we czwartki będzie otwarte w godzinach wieczornych od 17 do 20.

- Od 2011 roku Caritas prowadzi Centra informacyjne dla imigrantów zarobkowych. Dialog i współpraca z katolickimi parafiami były szczególnie ważne w pracy pomocowej dla emigrantów, szczególnie jeśli chodzi o rekrutację wolontariuszy. Ta współpraca będzie stanowić mocną stronę naszej pracy z au pair, uważa Wenneberg.

//

Rejestracja do Kościoła katolickiego w Norwegii

Podajemy kilka możliwych sposobów rejestracji:

- * wypełnij zamieszczony na następnej stronie formularz i oddaj go księdzu lub w biurze parafialnym
- * na stronie internetowej: medlem.katolsk.no (strona w jęz. polskim)
- * wyślij wiadomość e-mail: medlemskap@katolsk.no lub SMS pod numer 417 16 052 (podając Nazwisko, Imię, datę urodzenia; np. NOWAK, JAN, 1984-12-31)

Informacja z Centrum rejestracji

Dziękujemy za bardzo pozytywny odzew i miłe słowa z jakimi spotykamy się podczas aktualizowania rejestru katolików mieszkających w Norwegii. Dzięki Waszej rejestracji i potwierdzeniu przynależności do wspólnoty katolików, księża mogą dotrzeć z posługą w języku polskim wszędzie tam, gdzie jest największa potrzeba. Rozmowy z Wami dostarczają nam niezwykle cennych informacji dotyczących problemów z jakimi borykacie się w kontaktach z Kościołem.

Centrum rejestracji służy pomocą wszystkim katolikom mieszkającym w Norwegii i udziela informacji w jęz. polskim m.in. na temat godzin Mszy św., katechezy, sakramentów oraz odpowiada na pytania związane z działalnością Kościoła katolickiego w Norwegii.

Pracujemy od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 17.00.

Można skontaktować się z nami w języku polskim pod numerem: 23 21 94 91
lub e-mailem medlem@katolsk.no.

Jesteśmy otwarci na wszelkie spostrzeżenia i uwagi z Waszej strony.

Jeśli wśród Waszych najbliższych są osoby, które nie potwierdziły jeszcze przynależności do Kościoła katolickiego w Norwegii, mogą to uczynić kontaktując się z nami. Aby ułatwić rejestrację uruchomiliśmy numer do wysyłania wiadomości SMS. Wylij wiadomomość pod numer 417 16 052. W treści prosimy wpisać imię, nazwisko oraz datę urodzenia.

Chcemy mieć możliwie najlepszy obraz wszystkich katolików
mieszkających na terenie Diecezji Oslo.

REJESTRACJA W KOŚCIELE KATOLICKIM W NORWEGII

Ja/ my jestem/śmy katolikiem/ami i pragnę/niemy zarejestrować się w Kościele katolickim w Norwegii.

Opcja A (PREFEROWANA)

Wyślij SMS pod numer 417 16 052

wpisując w treści: NAZWISKO, IMIĘ, DATĘ URODZENIA (np. NOWAK, JAN, 1984-12-31)

Wyślij jednego SMSa dla każdej z osób.

Opcja B (WYPEŁNIJ DRUKOWANYMI LITERAMI)

IMIĘ: _____ NAZWISKO: _____

Data urodzenia : _____ (dzień) _____ (miesiąc) _____ (rok) Podpis : _____

IMIĘ: _____ NAZWISKO: _____

Data urodzenia: _____ (dzień) _____ (miesiąc) _____ (rok) Podpis: _____

IMIĘ: _____ NAZWISKO: _____

Data urodzenia: _____ (dzień) _____ (miesiąc) _____ (rok) Podpis: _____

IMIĘ: _____ NAZWISKO: _____

Data urodzenia: _____ (dzień) _____ (miesiąc) _____ (rok) Podpis: _____

IMIĘ: _____ NAZWISKO: _____

Data urodzenia: _____ (dzień) _____ (miesiąc) _____ (rok) Podpis: _____

Miejscowość/data: _____ Numer telefonu: _____

Wypełniony formularz prosimy przekazać księdzu lub złożyć w wyznaczonym miejscu w kościele. Możesz użyć kilku formularzy lub miejsca na odwrocie jeśli potrzebujesz więcej miejsca.

Rejestracja w Kościele katolickim w Norwegii jest bezpłatna i zgodnie z obowiązującym prawem, w Norwegii nie ma podatku kościelnego. Osoby zarejestrowane nie będą figurować w żadnym publicznym rejestrze. Masz pytania? Wyślij SMS pod numer 417 16 052, e-mail na adres medlem@katolsk.no lub zadzwoń pod numer 23 21 94 91.

- Zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych §§ 8 i 12, Diecezja Kościoła Katolickiego w Oslo może uzyskać numery personalne wszystkich swoich członków. Jest to niezbędne aby wypełnić wymogi rządu odnośnie ubiegania się o dotację państwową zgodnie z Prawem o wspólnotach wyznaniowych § 19b. Informacje niezbędne do rejestracji będą sprawdzane w narodowym rejestrze ludności. Rejestracja dzieci odbywa się w oparciu o Prawa Dziecka dotyczące wyboru religii w imieniu dzieci.
- UWAGA! Aby zarejestrować dzieci w wieku 0-14 lat wymagane są podpisy obojga rodziców. Osoby w wieku powyżej 15 lat muszą podpisać się osobiście.

UWAGA! Można zarejestrować także siebie i swoją rodzinę elektronicznie pod adresem www.medlem.katolsk.no

«Kaganiec oświaty» w Norwegii¹

Mieszkając poza Polską wysyłamy nasze dzieci do lokalnej szkoły, która może odbiegać w swych założeniach, programie i regulaminie od tego, co znamy z własnego doświadczenia w kraju. Stąd potrzeba zapoznania się z przepisami dotyczącymi szkolnictwa kraju w którym mieszkamy. Poniżej omówienie norweskiego systemu oświaty a w przypisach odnośniki do dokumentów w języku norweskim.

Szkolnictwo w Norwegii podlega Ministerstwu Oświaty – *Kunnskapsdepartementet* – i jest prawnie uregulowane w ustawie *Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa z 1998 roku*.² Warto zapoznać się z preambułą tego tekstu, gdzie wyjaśnione są ogólne podstawy i zasady, na których opiera się norweskie szkolnictwo i przemysleć, co to oznacza w praktyce szkolnej. Już w pierwszym zdaniu dowiadujemy się, że szkoła wypełnia swoje posłanie we współpracy z domem rodzinnym dziecka; że nauka w szkole oparta jest na chrześcijańskich jak i humanistycznych wartościach i tradycjach, takich jak szacunek dla godności i natury ludzkiej, wolności słowa, miłości bliźniego, umiejętności wybaczenia, równości i solidarności, ale także na wartościach, które wyrażane są w innych religiach i światopoglądach i w zgodzie prawa człowieka. Szkoła ma pomóc w zapoznaniu się i zrozumieniu tak narodowego dziedzictwa, jak i międzynarodowej tradycji kulturowej. Oznacza to zrozumienie i respekt dla różnorodności. Szkoła promuje demokrację, równo-uprawnienie i naukowe myślenie. Dzieci i młodzież mają otrzymać edukację i wychowanie przygotowujące do życia i pracy we wspólnocie i otwierające

Fot. pixabay.com

drzwi do współczesnego świata. Dzieci i młodzież mają nauczyć się myśleć i działać etycznie i krytycznie oraz mieć świadomość wagi ochrony środowiska naturalnego. Szkoła zaś ma okazywać uczniom szacunek i zaufanie stawiając wymagania i zadania, które wychowują i wywołują zainteresowanie. Wszelkie formy dyskryminacji są w szkole niedopuszczalne. To ideały, które mają być wcielane w życie, we współpracy z rodzicami, a więc powodzenie zależy i od szkoły i od nas samych.

Obowiązek szkolny i prawo do bezpłatnej nauki obejmuje w Norwegii wszystkie dzieci w wieku od 6 lat do ukończenia 10 klasy z tym, że w szczególnych uzasadnionych przypadkach można ubiegać się o rozpoczęcie szkoły rok później lub rok wcześniej. Ponad 90% dzieci w wieku od 1 do 6 lat chodzi też do przedszkola, gdzie przygotowują się do rozpoczęcia nauki w szkole. Szkoła podstawowa (*grunnskole*) podzielona jest na właściwą szkołę podstawową dla dzieci w wieku od 6-12 lat (*barneskole*) i szkołę dla dzieci i młodzieży w wieku

13 -16 lat (*ungdomskole*), odpowiadającą polskiemu gimnazjum). Dzieci w klasach od 1 do 4 mogą korzystać ze świetlicy szkolnej – *skolefritidsordning (SFO)* przed i po zajęciach lekcyjnych. Jest to oferta dobrowolna, której koszty ponoszą rodzice.

Każdy, kto ukończył edukację podstawową ma prawo do dalszej nauki w 3-letniej szkole średniej – *videregående skole*. Nauczanie w szkole średniej jest dobrowolne, a uczniowie uczęszczają do niej bezpłatnie. Obecnie ca 92% z młodzieży rozpoczyna naukę w szkole średniej.

Rok szkolny, wakacje i ferie

W ciągu całego roku szkolnego w Norwegii jest 190 dni nauki szkolnej. Nauczanie w szkole odbywa się przez pięć dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, co daje 38 tygodni obowiązku szkolnego. Wakacje letnie trwają około 9 tygodni; ferie jesienne to zazwyczaj tydzień i przypadają one we wrześniu lub październiku (tydzień 39, 40 i 41 w

¹ Juliusz Słowacki „Testament mój”: „Lecz zaklinam, niech żywi nie tracą nadziei i przed narodem niosą oświaty kaganiec...”

² <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

zależności od miejsca zamieszkania); ferie bożonarodzeniowe zaczynają się pod koniec grudnia i kończą zaraz po nowym roku; ferie zimowe w lutym lub marcu (tydzień 7, 8 i 9 w zależności od miejsca zamieszkania); 10 – 11 dni wolnego na Wielkanoc w marcu lub kwietniu oraz długi weekend na Zielone Świątki.

Oprócz wakacji i ferii jest sześć dni wolnych, tak zwanych *planleggingsdager* – dni przeznaczonych dla nauczycieli na planowanie i koordynację pracy, które zostają określone lokalnie, w zależności od miejsca zamieszkania. Dni te najczęściej przypadają dzień przed lub dzień po weekendzie, ale tutaj mogą występować różnice nawet w obrębie tej samej gminy, dlatego aby się upewnić należy zapoznać się z informacjami na stronie internetowej szkoły.

Rok szkolny jest określany każdorazowo przez wojewodów (*Fylkesmannen*), którzy są przedstawicielami władz państwowych w okręgach. Ostateczny plan zostaje przyjęty przez władze gminne i wojewódzkie przed rozpoczęciem roku szkolnego.

Nauczanie podstawowe

Pierwszoklasiści rozpoczynają naukę szkolną w sierpniu w tym samym roku kalendarzowym, w którym kończą sześć lat. Dzieci, które przebywają na terenie Norwegii powyżej trzech miesięcy, mają prawo i obowiązek chodzenia do szkoły. Jeśli dziecko nie przebywało jeszcze trzech miesięcy, ale istnieje prawdopodobieństwo, że okres pobytu będzie dłuższy niż trzy miesiące, ma ono prawo uczęszczać do szkoły. Wszystkie publiczne szkoły podstawowe są bezpłatne. Tylko 4% uczniów uczęszcza do szkół prywatnych, albo wyznaniowych (w Norwegii funkcjonują cztery szkoły katolickie w Oslo, Bergen, Arendal i Bodø), albo stosujące specjalną pedagogikę (np. Montessori); szkoły te też są dotowane przez państwo i realizują ten sam program nauczania, ewentualnie z małymi zmianami; np. szkoły katolickie poświęcają nieco więcej czasu religii katolickiej w ramach przedmiotu Chrześcijaństwo, religia, światopogląd i etyka. (*KRLE - kristendom, religion, livssynn og etikk*)³

Nauczanie podstawowe składa się z dwóch części. Pierwsze siedem lat

Fot. pixabay.com

(klasy od 1 do 7) to szkoła podstawowa, a trzy następne (klasy 8 - 10) to szkoła gimnazjalna. W szkole podstawowej – program nauczania każdego przedmiotu obejmuje klasy 1 i 2, 3 i 4, oraz 5 -7 a więc w przypadku zmiany szkoły np. między klasą 3 a 4 może się okazać, że w nowej szkole przerobiono w trzeciej klasie inne tematy z tego dwuletniego programu. Zauważmy też, że przedmiot *Naturfag* – Przyroda - w szkole podstawowej a także w gimnazjum i pierwszej klasie szkoły średniej prowadzony jest bez podziału na biologię, fizykę i chemię, choć oczywiście uwzględni elementy tych przedmiotów. Natomiast przedmiot *Samfunnsfag* - Nauka o społeczeństwie - obejmuje także historię i geografę z tym, że jest tylko jeden podręcznik i nauczyciel może wybrać, którym tematom poświęca się więcej czasu.⁴

Świetlica szkolna

Szkoły podstawowe oferują dzieciom od 1 do 4 klasy świetlicę szkolną przed i po lekcjach. Dzieci, które mają szczególną potrzebę otrzymania miejsca w świetlicy szkolnej w klasach 5 - 7, mogą się o nie ubiegać. Celem świetlicy szkolnej jest organizowanie zajęć kulturalno-sportowych w formie zabawy, dopasowując zajęcia do wieku, zaawansowania i zainteresowań dzieci. Miejsce w świetlicy szkolnej jest zazwyczaj płatne i koszty świetlicy mogą się różnić między gminami.

Wszyscy uczniowie szkoły podstawowej od 1 do 10 klasy mają prawo do pomocy w odrabianiu lekcji, za której zapewnienie odpowiedzialna jest gmina. Uczestnictwo w tych zajęciach jest dobrowolne. Całkowita liczba godzin w tygodniu, które należy rozdzielić między wszystkie klasy w szkole wynosi osiem. Gmina decyduje jak ta pomoc powinna być zorganizowana, zgodnie z Ustawą o edukacji. Istnieje możliwość przeprowadzenia pomocy w odrabianiu lekcji w ramach zajęć odbywających się w świetlicy szkolnej (SFO). Jeśli dzieci otrzymują pomoc w odrabianiu lekcji w świetlicy szkolnej należy pamiętać, aby zmniejszyć kwotę opłaconą przez rodziców o te maksymalne osiem godzin przysługującej im darmowej pomocy.

Jeśli chodzi o odrabianie lekcji należy zwrócić uwagę, że tu właśnie dużą rolę odgrywa współpraca między szkołą a rodzicami. Dziecko otrzymuje zazwyczaj plan zadań do odrobienia w ciągu tygodnia, które może odrobić w szkolnej świetlicy lub w domu. Obowiązkiem rodziców jest sprawdzenie, że ten plan został wykonany. Nawet jeśli rodzice nie znają języka norweskiego w wystarczającym stopniu aby pomóc dziecku, powinni sprawdzić, co jest zadane i czy dziecko odrobiło lekcje. Ponieważ w norweskiej szkole nie ma ocen przez pierwsze 6 lat nauki i nikogo nie zostawia się „na drugi rok”, braki w podstawowej wiedzy mogą się kumulować i problem okaże się poważny w gimna-

³ Zob. https://www.udir.no/kl06/RLE1-02/Hele/Komplett_visning?read=1

⁴ Szczegóły można znaleźć na <https://www.udir.no/utdanningslopet/grunnskole/>

zjum, gdzie już wystawiane są stopnie, które będą decydowały o przyjęciu do szkoły średniej.

Gimnazjum czyli ungdomskole

Gimnazjum – *ungdomskole* – jest częścią szkoły podstawowej, czasem w tym samym budynku. W gimnazjum uczniowie mogą wybrać drugi język obcy lub dodatkowo język angielski (*fordypning*), jeśli go wcześniej dobrze nie opanowali. Języka angielskiego dzieci uczą się od pierwszej klasy, a nawet w przedszkolu, więc jeśli ktoś przyjechał do Norwegii już po rozpoczęciu szkoły podstawowej może mieć potrzebę pogłębienia znajomości tego języka, który jest kluczowy w szkole średniej i konieczny aby dostać się na studia. Zamiast języka obcego można też wybrać dodatkowy kurs języka norweskiego albo pogłębiony kurs matematyki, tak aby poprawić znajomość tych przedmiotów i przez to ułatwić sobie dalszą naukę.⁵ Dodatkowy język obcy jest obowiązkowy w szkole średniej, ale można albo kontynuować naukę tego samego języka z gimnazjum, albo rozpocząć naukę dopiero w szkole średniej. Można też zdać eksternistycznie egzamin z języka ojczystego jako języka obcego.⁶ (Pisaliśmy o tym obszernie w Informatorze Katolickim nr 2/2013).⁷

Szkoła średnia

Młodzież, która ukończyła gimnazjum, ma prawo do trzyletniej bezpłatnej nauki w szkole średniej do ukończenia 24 roku życia. Tu uzyskują przygotowanie do studiów wyższych (*studiekompetanse*), szkolenie zawodowe (*yrkeskompetanse*) lub świadectwo ukończenia szkoły (*grunnkompetanse*). Wszyscy mają prawo do nauki na jednym z tych trzech programów kształcenia po uprzednim konkursie świadectw. W przypadku programu przygotowującego na studia po pierwszym roku (Vg1), którego program jest zasadniczo taki sam dla wszystkich, wybiera się specjalizację – albo z zakresu nauk ścisłych albo nauk społecznych. W przypadku programu zawodowego po dwóch latach nauki trzeba odbyć praktykę i uzyskać tzw. *fagbrev* czyli świadectwo ukończenia szkoły zawodowej. Uzyskanie miejsca na praktyce nie zawsze jest łatwe i zależy może od wyników w nauce, a także od stopnia z zachowania i porządku oraz ilości dni i godzin nieobecności na świadectwie

szkolnym. O regulaminie dotyczącym nieobecności piszemy poniżej.

Aby otrzymać miejsce na uniwersytecie lub w szkole wyższej, należy mieć przygotowanie do studiów wyższych (*studiekompetanse*). Uczniowie, którzy posiadają wykształcenie zawodowe, mogą kontynuować naukę przez dodatkowy rok, tzw. *Påbygg*, aby otrzymać uprawnienia do ubiegania się o miejsce na studiach. Szkoła średnia jest bezpłatna, ale może zdarzyć się, że uczniowie muszą pokrywać koszty związane z wymaganiami konkretnego przedmiotu, np. dodatkowego sprzętu.

Specjalny tryb nauczania, w tym języka norweskiego i języka ojczystego

Uczniom mającym problem z nadążeniem za normalnym trybem nauczania w szkole przysługuje prawo do nauczania specjalnego (*spesialundervisning*), niezależnie od przyczyny powstania problemu.

Uczniowie szkoły podstawowej i średniej, którzy nie posiadają wystarczającej znajomości języka norweskiego, aby nadążyć za normalnym trybem nauczania mają prawo do specjalnego trybu nauczania języka norweskiego, języka ojczystego oraz / i dwujęzycznego nauczania innych przedmiotów. Specjalny tryb nauczania języka norweskiego oznacza zwiększoną liczbę godzin tego języka, ale czasem może się to odbywać kosztem innych przedmiotów. Nauczanie języka ojczystego to lekcje języka ojczystego, a nauczanie dwujęzyczne oznacza, że dany przedmiot nauczany jest w obu językach - tzn. że szkoła zatrudnia nauczyciela lub asystenta, który włada językiem norweskim i językiem ojczystym ucznia. Prawo do specjalnego trybu nauki norweskiego oraz do nauki języka ojczystego przysługuje uczniom do momentu, w którym złączą oni swobodnie władać językiem norweskim i nie będą mieli problemu z kontynuowaniem nauczania w normalnym trybie.

Szkoła może wybrać sposób organizacji nauki języka dla nowoprzybyłych uczniów z prawem do specjalnego trybu nauczania. Może ono odbywać się w oddzielnych grupach, klasach lub szkołach. Celem tej oferty edukacyjnej skierowanej do nowoprzybyłych uczniów, posługujący się innym językiem ojczystym niż jęz. norweski, jest uzyskanie znajomości języka norweskiego w stopniu pozwalającym na czerpanie korzyści z normalnych zajęć edukacyjnych. Udział w tych zajęciach jest dobrowolny.

Zadaniem szkoły jest zbadanie stopnia znajomości języka norweskiego danego ucznia i ocena do jakiego typu nauczania ma on prawo. Decyzję podejmuje dyrektor szkoły. Na jej podstawie stwierdza się czy uczeń ma prawo do specjalnego trybu nauczania języka norweskiego, nauczania języka ojczystego i/lub dwujęzycznego nauczania danego przedmiotu. Jeżeli uczeń lub rodzice nie zgadzają się z tą decyzją, istnieje możliwość odwołania do wojewody (*Fylkesmannen*) w województwie, w którym mieszkają. Pamiętajmy jednak, że prawo do nauki języka ojczystego nie oznacza, że wszyscy cudzoziemcy mogą uczyć się swojego ojczystego języka na koszt państwa. Szkoła wspiera tę naukę jedynie w okresie przejściowym, tak aby uczeń był w stanie nadążyć za norweskim programem tylko do momentu, gdy opanuje język norweski. Krzewienie znajomości języka ojczystego to sprawa rodziców. Nie zawsze szkoła jest też w stanie znaleźć wykwalifikowanego nauczyciela władającego oboma językami i tu znów rodzice muszą nie tylko pilnować praw dziecka, ale czynnie włączać się w naukę w obu językach. Jest to świetna okazja, aby samemu podszkolić się w norweskim!

Nieobecności w szkole

Wszystkie nieobecności w ostatnich klasach szkoły podstawowej (8 - 10 klasa) znajdują się na świadectwie szkolnym. Nieobecności podaje się w ilości

⁵ Zob. <http://www.skoledata.net/Planer/Kulo/Fagogtime/kap2.htm>

⁶ Obowiązuje ten sam program nauczania (Læreplan) dla wszystkich języków obcych (z wyjątkiem angielskiego, który jest bardziej zaawansowany): <https://www.udir.no/kl06/FSP1-01>

⁷ „Język polski w norweskiej szkole średniej” <https://issuu.com/stolavforlag/docs/informator-2013-2>

dni i godzin lekcyjnych. „Pojedyncze” godziny nie mogą być zamienione na dni. Nieobecności nie liczy się jednak, gdy ubiegamy się o przyjęcie do szkoły średniej. Jednakże nauczyciele tak w szkole podstawowej jak i średniej muszą mieć wystarczające podstawy do wystawienia oceny z poszczególnych przedmiotów w każdym semestrze. W przeciwnym razie przedmiot nie zostaje zaliczony i liczy się jako zero przy obliczaniu średniej. Ponadto w szkole średniej brak oceny z przedmiotu powoduje konieczność powtórzenia kursu lub zdania tego przedmiotu eksternistycznie.

Zasady dotyczące rejestrowania nieobecności

Zasady są w dużej mierze podobne dla szkoły podstawowej i średniej, ale od 2016 w szkole średniej wprowadzono dodatkowe ograniczenia, o czym poniżej.

Główna zasada:

Nieobecność na lekcji jest nieobecnością niezależnie od powodu. Nie ma więc różnicy między nieobecnością usprawiedliwioną lub nieusprawiedliwioną. Wszystkie nieobecności znajdują się na świadectwie, ale zarówno uczeń jak i jego rodzice (jeśli uczeń nie jest pełnoletni), mogą ubiegać się o podanie przyczyny nieobecności na załączniku do świadectwa ukończenia roku szkolnego. W takim przypadku należy dostarczyć do szkoły dokumentację potwierdzającą powód nieobecności – np. chroniczną lub długotrwałą chorobę.

Są jednak wyjątki od tej reguły:

W każdym roku szkolnym dyrektor szkoły (rektor) może skreślić do 10 dni nieobecności w następujących przypadkach:

- nieobecność spowodowana specjalnymi i udokumentowanymi względami zdrowotnymi;
- w szkole podstawowej także - przyznany urlop zgodnie z Ustawą o edukacji (Opplæringslova § 2-11) np. w święta religijne, jeśli uczeń należy do innego związku wyznaniowego niż Kościół norweski⁸, jak również w przypadkach, gdy gmina przyzwoliła rodzicom na absencję ich dzieci w wymiarze do dwóch tygodni⁹. **Uwaga:** ta reguła nie dotyczy szkoły średniej, gdzie uczeń nie ma prawa wyjeżdżać na dodatkowe wakacje z

rodzicami w ciągu roku szkolnego;

- w szkole średniej dotyczyć to może pracy w samorządzie szkolnym, zaangażowania w organizacjach, wyjazdu na zawody sportowe na poziomie krajowym, wezwanie do sądu czy na komisję wojskową.¹⁰

W szkole podstawowej rodzice zobowiązani są do poinformowania szkoły o nieobecności dziecka w szkole. Natomiast w szkole średniej uczeń ma obowiązek sam poinformować wychowawcę lub/i nauczyciela przedmiotu, telefonicznie lub na platformie elektronicznej, tego samego dnia w przypadku choroby, a w przypadku np. wizyty u dentysty z wyprzedzeniem.

Od roku szkolnego 2016-17 wprowadzono też tzw. granicę 10% nieobecności na zajęciach z każdego przedmiotu w szkole średniej, przekroczenie której powoduje, że uczeń nie uzyska oceny z tego przedmiotu. Wywołało to burzę medialną i protesty części młodzieży, ale po roku okazało się, że liczba nieobecności w szkole średniej znacznie spadła.

Dojazd do szkoły

Uczniowie szkoły podstawowej i średniej mają prawo do darmowego dojazdu do szkoły, jeśli mieszkają w określonej odległości od szkoły:

- 2 km dla uczniów 1 klasy;
- 4 km dla uczniów od 2 do 10 klasy;
- 6 km dla uczniów szkoły średniej.

W szkole podstawowej (1 - 10 klasa) uczniowie mają prawo do dojazdu do szkoły niezależnie od długości drogi

szkolnej, jeżeli droga jest szczególnie niebezpieczna lub trudna.

Pomoc pedagogiczna i psychologiczna

W trosce o właściwy rozwój fizyczny i psychiczny dzieci i młodzieży oraz o stworzenie dobrego środowiska do nauki szkoła zapewnia kontakt z *Elevtjeneste* - zespołem składającym się m.in. z higienistki, pedagoga szkolnego i psychologa. W niższych klasach inicjatorem kontaktu z *Elevtjeneste* może być wychowawca, w starszych klasach uczeń może samodzielnie udać się do higienistki (*helsesøter*) czy pedagoga (*rådgiver*), który może skierować dalej do psychologa czy lekarza lub innej instytucji pomocowej np. PPT¹¹.

Kontakt z rodzicami

Do uzyskania pełnoletności przez dziecko rodzice mają kontakt ze szkołą. Kiedy uczeń kończy 18 lat kontakt szkoły z rodzicami ustaje, o ile uczeń nie wyrazi zgody na takowy. Są to zebrania rodziców (*foreldremøtet*), konferencje i tzw. rozmowy rozwojowe (*utviklingssamtale*), gdzie rodzice przychodzą razem z dzieckiem. Rodzice mogą też zostać wezwani do szkoły w razie potrzeby.

Aby wypełniać swą misję, szkoła musi mieć dobry kontakt z rodzicami. Jeśli rodzice nie są w stanie porozumieć się w języku norweskim lub ewentualnie angielskim, to należy poprosić o tłumacza (*tolk*)¹². Również szkoła może zdecydować, że zatrudni tłumacza jeśli zachodzi wątpliwość czy rodzice rozumieją sedno sprawy, zwłaszcza w sytuacji jakiegos nieporozumienia czy konfliktu. //

⁸ W przypadku katolików jest to mało aktualne, zważywszy, że Kościół katolicki w Norwegii przekłada na niedzielę np. Boże Ciało; wszyscy mają dzień wolny np. we Wniebowstąpienie czy poniedziałek po Zesłaniu Ducha Świętego, a konieczność wolnego dnia np. w związku z Pierwszą Komunią świętą można także uzyskać jako tzw. „*velferdspersisjon*”.

⁹ Jest to często spowodowane niemożnością obojga rodziców do wzięcia urlopu w czasie wakacji.

¹⁰ Zob. <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/finn-regelverk/etter-tema/Vitnemal/fravarsgrense---udir-3-2016/hva-omfattes-av-fravarsgrensen/>

¹¹ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/pp-tjenesten/hva-gjor-pp-tjenesten/>

¹² Por. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetspraktige/behov-for-tolk-i-barnehage-og-skole/>

miesiącem modlitwy różańcowej

Gdy popatrzymy w kalendarz liturgiczny, nie ma miesiąca, w którym nie byłoby wspomnienia, święta czy też uroczystości maryjnych. W ciągu roku dni, w których wspominamy i oddajemy cześć Matce Najświętszej jest ponad trzydzieści.

W sposób szczególny dwa miesiące: maj i październik są miesiącami poświęconymi czci Maryi, co wyraża się w nabożeństwach majowych (majówki) oraz nabożeństwach różańcowych. Bardzo często wskazuje się na wymowę tych miesięcy. Maj przypomina budzenie się przyrody do życia i jest kojarzony z Maryją czystą i Niepokalaną, Maryją pełną nadziei, powołującą do życia nasze zbawienie – Jezusa Chrystusa. Październik, w którym przyroda kładzie się powoli do zimowego snu, drzewa tracą liście, przywołuje jesień ludzkiego życia i wspomnienie eschatologicznej przyszłości w Królestwie niebieskim, w którym króluje Jej Syn i Ona Sama orędując za nami.

Krótką historią modlitwy różańcowej

Jak każda forma modlitwy w Kościele, tak i modlitwa różańcowa w ciągu wieków ulegała pewnej ewolucji. Od pierwszych wieków chrześcijaństwa wierni chwalili Boga, wymawiając wielokrotnie te same modlitwy. W V wieku obowiązek odmawiania psalmów zastępowano w przypadku mnichów nieumiejących czytać odmawianiem określonej liczby Ojczy nasz. Benedyktyni z Cluny odmawiali za swoich zmarłych braci 50 Ojczy nasz, a templariusze, zgodnie ze swoją regułą, byli zobowiązani do odmawiania po śmierci swoich braci 100 Ojczy nasz za spój ich dusz, codziennie przez tydzień. Jako pomoc przy odmawianiu tych modlitw służył sznur z paciorkami,

który zaczęto nazywać *rosarium*, (z łac. wieniec z róż, ogród różany). Ówczesny różaniec był ciągiem niepodzielonych paciorków nawleczonych na sznurek, którego końce były ze sobą połączone bądź nie i służył on jedynie do odmawiania modlitwy *Ojczy nasz*, ale bez rozważania określonych tajemnic. W średniowieczu, gdy ukształtowała się modlitwa *Zdrowaś Maryjo*, była ona odmawiana na wzór modlitw benedyktyńskich jako szczególne nabożeństwo do Najświętszej Maryi Panny.

Najczęściej mówimy, iż prekursorem modlitwy różańcowej był św. Dominik (+1221). To jemu miała się objawić Maryja i przekazać modlitwę różańcową, której forma jednak była nieco inna niż obecnie. Szczególną rolę w propagowaniu modlitwy różańcowej miał domini-

kanin bł. Alain de la Roche (+1475). Gorliwie zachęcał, aby odmawiano modlitwę za nawrócenie heretyckich albigensów i grzeszników oraz proponował rozważane tajemnic w trzech częściach: I. Wcielenie, II. Męka i śmierć Chrystusa, III. Chwała Chrystusa i Maryi. On również był inicjatorem założenia Bractwa Psalterza Błogosławionej Dziewicy Maryi, którego członkowie byli zobowiązani do codziennego odmawiania różańca. Idea Bractwa bardzo szybko rozprzeczniła się w całej Europie. Papież Sykstus IV (+ 1484) udzielił licznych przywilejów i odpustów bractwom różańcowym, związanym z zakonem dominikańskim.

Październik nabrał szczególnego znaczenia maryjnego w XVI w. po słynnej bitwie i zwycięstwie wojsk chrześcijańskich nad flotą turecką, pod Lepanto,

7 października 1571 roku. Rok później, w 1572 roku, papież Pius V ustanowił właśnie 7 października liturgicznym wspomnieniem Matki Bożej Różańcowej jako wotum wdzięczności za zwycięstwo w bitwie morskiej pod Lepanto (stąd miesiąc październik zaczął być uważany za miesiąc modlitwy różańcowej). Oficjalnie dopiero papież Leon XIII w 1885 roku, z racji różańca, ogłosił październik miesiącem maryjnym. W 1826 roku Paulina M. Jaricot założyła w Lyonie *Stowarzyszenie Żywego Różańca*. Róża różańcowa składała się z 15 osób, przyporządkowanych do 15 dziesiątek, gdzie każda z osób odmawiała jedną dziesiątkę dziennie. W 1832 roku papież Grzegorz XVI zatwierdził *Stowarzyszenie Żywego Różańca*.

Do ożywienia nabożeństw różańcowych w październiku bardzo przyczyniły się objawienia w Fatimie, które miały miejsce na początku zeszłego stulecia. Od 13 maja do 13 października 1917 roku trójgu portugalskim pastuszkom: Hiacyncie, Łucji i Franciszkowi ukazywała się Maryja. Matka Boża z różańcem w ręku przedstawiła się jako Pani Różańca Świętego i zaprosiła świat do przygotowania wielkiego zwycięstwa nad Szatanem za pomocą różańca. Podczas każdego objawienia Maryja przypominała dzieciom: *Odmawiajcie codziennie różaniec...* Objawienia w Fatimie i wezwanie Maryi, ożywiły na nowo pobożność maryjną, wielkie tłumy wiernych gromadziły się na wspólnej modlitwie różańcowej, a sam październik wpisał się na stałe w Kościele katolickim, jako maryjny miesiąc różańcowy.

Różaniec, zatwierdzony oficjalnie przez św. Piusa V w XVI wieku, nie zmienił się aż do początku XXI wieku, kiedy to św. Jan Paweł II zaproponował rozszerzenie, wprowadzając tajemnice światła, w opublikowanym 16 października 2002 Liście apostolskim *Rosarium Virginis Mariae*. Mimo, że odmawianie tajemnic światła Jan Paweł II przedstawił jako propozycję, a nie obowiązek, to jednak inicjatywa papieża została bardzo chętnie przyjęta w całym Kościele katolickim i jest powszechnie praktykowana.

Różaniec – największy skarb Kościoła

Papież Pius X zapytany, jaki jest największy skarb Kościoła, wyciągnął z kieszeni różaniec i powiedział: Oto jest największy skarb Kościoła. W nauczaniu

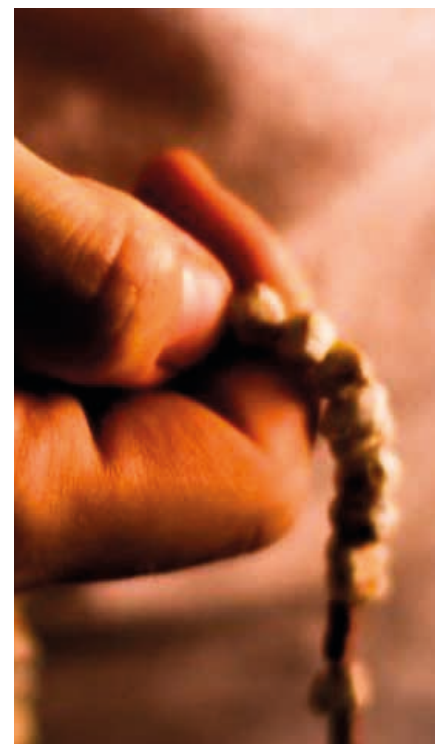
każdego Papieża znajdziemy zachętę i podkreślenie szczególnego znaczenia modlitwy różańcowej. Papież Urban IV mówił: *Różaniec każdego dnia uzyskuje dla chrześcijaństwa nowe błogosławieństwa. Papież Leon XIII wzywał wiernych: Potrzeba Boskiej pomocy nie jest dziś wcale mniejsza niż wówczas, kiedy wielki św. Dominik zaprowadził odmawianie różańca dla uleczenia powszechnych ran. I my, szukając takiego samego lekarstwa przeciw podobnemu złu, nie wątpimy, że modlitwa ta, z wielką korzyścią dla świata katolickiego wprowadzona, przyczyni się bardzo do ulżenia klęsk i nieszczęść czasów naszych. Dlatego to usilnie zachęcamy wszystkich chrześcijan, aby starali się, czy to publicznie, czy we własnych domach i na łonie rodziny, odprawiać nabożeństwo różańcowe, aby je mieli w ustawicznym używaniu.*

Papież Pius XI przypominał: *Wierni w każdym wieku, zarówno w publicznym nieszczęściu, jak i w prywatnej potrzebie, zwracając się z błaganiem do Maryi, aby mogła przyjść im z pomocą przeciw smutkom ciała i duszy. I nigdy nie oczekiwał nikt Jej pomocy na darmo, jeżeli prosił o nią w pobożnej i ufnej modlitwie (...)* *Pośród różnorodnych modlitw błagalnych, jakim z powodzeniem zwracamy się do Dziewiczej Matki Boga, różaniec bez wątpienia zajmuje szczególne i osobne miejsce (...)* *Jeżeli ludzie w naszym stuleciu z szyderczą pychą odrzucają różaniec, to niezliczona ilość świętych mężczyzn i kobiet zawsze go bardzo ceniła. Odmawiali go z wielką pobożnością i w każdej chwili korzystali z niego jako z potężnej broni, aby zmusić demona do ucieczki, aby zachować uczciwość w życiu, aby łatwiej nabywać cnotę, a na świecie uzyskać prawdziwy pokój między ludźmi." Jego następcą, papież Pius XII apelował do rodzin: Pragniemy, aby przede wszystkim w rodzinach znowu wszędzie zakwitł zwyczaj odmawiania różańca (...)* *Jeśli pragniecie pokoju w swej rodzinie, odmawiajcie różaniec." Papież, św. Jan XXIII wskazywał, iż różaniec jest wyborem środkiem modlitwy i medytacji przybierających formę mistycznego wieńca, w którym modlitwy «Ojcze nasz», «Zdrowaś Maryjo» i «Chwała Ojcu» są splecione z medytacją nad wielkimi tajemnicami naszej wiary. Papież Paweł VI odwołując się do swoich poprzedników, mówił: Nie rezygnujcie z praktykowania maryjnego różańca. Jest to forma modlitwy bardzo miła dziewiczej Matce Bożej i tak bardzo zalecana przez Najwyższych Pasterzy.*

Różaniec - skarb, który trzeba odkryć

Niech na zakończenie wybrzmia słowa papieża, naszego Rodaka św. Jana Pawła II, którymi kończy List apostolski *Rosarium Virginis Mariae: Drodzy Bracia i Siostry! Modlitwa tak łatwa, a równocześnie tak bogata naprawdę zasługuje, by wspólnota chrześcijańska ponownie ją odkryła. (...) Patrząc na Was wszystkich, Bracia i Siostry wszelkiego stanu, na Was, rodziny chrześcijańskie, na Was, osoby chore i w podeszłym wieku, na Was młodzi: weźcie znów ufnie do rąk koronkę różańca, odkrywając ją na nowo w świetle Pisma Świętego, w harmonii z liturgią, w kontekście codziennego życia. Oby ten mój apel nie popadł w zapomnienie nie wysłuchany! (...) «O, błogosławiony różańcu Maryi, słodki łańcuchu, który łączysz nas z Bogiem; więzi miłości, która nas jednoczy z aniołami; wieżo ocalenia od napaści piekła; bezpieczny porcie w morskiej katastrofie! Nigdy cię już nie porzucimy. Będziesz nam pociechą w godzinie konania. Tobie ostatni pocałunek gasnącego życia. A ostatnim akcentem naszych warg będzie Twoje słodkie imię, o Królowo Różańca z Pompei, o Matko nasza droga, o Ucieczko grzeszników, o Władczyni, Poczyszczycielko strapiionych. Bądź wszędzie błogosławiona, dziś i zawsze, na ziemi i w niebie».* (nr 43)

//

Jak co roku NUK organizował katolickie obozy dla dzieci i młodzieży w Norwegii. Oprócz Mszy św. uczestnicy mieli czas na wspólną zabawę, rozmowy i przebywanie razem na świeżym powietrzu.

Tego lata odbyło się 5 obozów dla dzieci i młodzieży: Mariaholm (3), Fredtun, Mandal.

W obozach uczestniczyło 178 osób łącznie z opiekunami i księżmi.

Relacje z obozów i zdjęcia można obejrzeć na www.nuk.no

Fot. Archiwum NUK

Katecheza

dla dzieci i młodzieży

Po wakacyjnej przerwie rozpoczął się nowy rok szkolny i z tej racji w wielu parafiach w miesiącu wrześniu rozpoczyna się również katecheza dla dzieci i młodzieży.

Przypominamy, że przygotowanie do Pierwszej Komunii Świętej oraz Bierzmowania trwa przez dwa lata.

Dzieci przygotowujące się do przyjęcia sakramentu Pierwszej Komunii Św. uczestniczą w katechezie w klasie drugiej i trzeciej.

Kandydaci do sakramentu Bierzmowania rozpoczynają swoje przygotowanie w klasie ósmej i kontynuują w klasie dziewiątej.

Szczegółowych informacji na temat katechezy można uzyskać u duszpasterzy w swoich parafiach.

